

SCENARIUSZ Z OKAZJI ŚWIĘTA KONSTYTUCJI 3 MAJA

KTO JEST POTRZEBNY?

- ✓ operator dźwięku,
- ✓ uczennica/uczeń,
- ✓ chochlik,
- ✓ pięciu ludzi wspominających.

POTRZEBNE URZĄDZENIA I REKWIZYTY:

- ✓ laptop,
- ✓ głośniki,
- ✓ rzutnik,
- ✓ kalendarz (wielki, najlepiej na kliparcie) z czterema kartkami do wrywania,
- ✓ szafa (może być kartonowa),
- ✓ stół, białe kartki papieru, pióro,
- ✓ stary album ze zdjęciami: Stanisława Augusta Poniatowskiego i carycy Rosji Katarzyny II,
- ✓ mapy Polski – z czasów rozbiorów i obecna (ewentualnie można je wyświetlić na rzutniku).

Na scenie stoi duża szafa (może być kartonowa) i stolik, na którym leżą białe kartki papieru i pióro.

W tle wisi duży zegar ze zdejmowanymi wskazówkami i kalendarz z czterema kartkami do wrywania: maj 2017 roku, XVII/XVIII wiek, maj 1773 roku, maj 2017 roku. Widnieje data: maj 2017 roku.

Wiszą także dwie mapy – z czasów rozbiorów Polski (można ją znaleźć tutaj:

<http://polmap.pdg.pl/mapy/m-h10a.htm>) i obecna.

1. MUZYKA – dźwięk zegara

<https://www.youtube.com/watch?v=QDqBmFqUMzw>

Na scenę wchodzi **UCZENNICA/UCZEŃ** – w typowym stroju współczesnego ucznia. Jest zniecierpliwiona/y. Siada przy stoliku, na którym już są przygotowane kartki papieru i pióro.

2. MUZYKA – tykanie zegara

<https://www.youtube.com/watch?v=l8gJE6otBts>

Zaczyna pisać. Z czasem coraz bardziej nerwowo. Wstaje. Podchodzi do publiczności i mówi:

Dostałam/łem zadanie: Napisz kartkę z pamiętnika upamiętniającą wydarzenia z Konstytucji 3 maja. Jak mam to zrobić? Przecież ja tam nie byłam/nie byłem. Nic nie wiem na temat tamtych wydarzeń!

Nagle słyszy muzykę i zamiera w bezruchu.

3. **MUZYKA – z filmu „Atlas chmur” – „Travel To Edinburgh”**

https://www.youtube.com/watch?v=WVCTD4jYIS0&list=PLdwwJ3Liv-b8u6j70zPyyJuf_wFuaW4cG&index=3

Na scenę wpada **CHOCHLIK**, który tańczy po całej scenie, przebiega nawet między rzędami publiczności, w końcu zamasyżuje przekręca wskazówki zegara i zmienia datę w kalendarzu – zrywa pierwszą kartę. Teraz widnieje data: XVII/XVIII wiek. Chochlik podbiega do uczennicy/uczni i go „odczarowuje”. Ten ze zdziwieniem patrzy na to, co teraz się będzie działo.

4. **MUZYKA – z filmu „Atlas chmur” – „Opening Title”**

https://www.youtube.com/watch?v=K8VpvnEuEg&index=2&list=PLdwwJ3Liv-b8u6j70zPyyJuf_wFuaW4cG

Na scenę pojedynczo wchodzi **LUDZIE WSPOMINAJĄCY**. Każdy z nich jest ubrany na czarno, podchodzi do szafy, otwiera ją i wyciąga z niej dużą kartę wspomnień (stylizowana na starą, np. jej brzegi są podpalone), następnie odczytuje to, co jest na niej zapisane. Robią to szybko, głośno, dynamicznie. Chodzą po scenie, podchodzą do publiczności, do uczennicy/uczni. Są bardzo poważni, widać w ich postawie i zachowaniu poczucie misji oświecenia tych, którzy historii nie znają.

Człowiek 1. – Kryzys demokracji szlacheckiej rozpoczął się w połowie XVII wieku. Zawodzić zaczął podstawowy wtedy sejm walny. Urzędników centralnych i lokalnych powoływał monarcha dożywotnio lub spośród kandydatów przedstawionych przez szlachtę. Oprócz tego, że szlachta uznała, że król naruszył jej prawa, miała prawo przeciw niemu wystąpić zbrojnie.

Człowiek 2. – W 1652 roku Władysław Siciński jako pierwszy zerwał sejm. Procedura taka została nazwana „liberum veto” i dopuszczała możliwość rozejścia się sejmku bez jakiegokolwiek uchwały, jeżeli zażądał tego nawet tylko jeden poseł. W następnych latach ilość takich incydentów wzrastała, co paraliżowało pracę sejmku i prowadziło do zastoju kraju.

Człowiek 3. – W XVIII wieku Rzeczpospolita nie była w stanie zachować własnej suwerenności i coraz częściej w jej sprawy wewnętrzne wtrącały się inne państwa, głównie: Rosja, Prusy, Austria. Dążyli oni do zachowania panującego ustroju i zachowania słabości Rzeczypospolitej.

Człowiek 4. – wyciąga z szafy album, w którym widnieje duża podobizna Stanisława Augusta Poniatowskiego i Katarzyny II. Podchodzi do stolika, odpycha uczennicę/uczni. Sam siada na krześle, przegląda album, pokazuje zdjęcia uczennicy/uczniowi, a także publiczności, jednocześnie mówiąc swoją kwestię.

W takiej sytuacji w 1764 roku na polsko-litewskim tronie zasiadł młody Stanisław August Poniatowski. Był on kochankiem carycy Rosji Katarzyny II i został królem z jej woli, czego szlachta nigdy mu nie zapomniała. Już w tej chwili rozumiano potrzebę zmian i jeszcze w roku 1764

przeprowadzono pewne reformy – wprowadzono cło generalne na granicach kraju, likwidując lokalne opłaty oraz głosowanie zwykłą większością głosów na sejmach w sprawach skarbowych.

Człowiek 4. Wstaje. Na krześle przy stoliku zostaje uczennica/uczeń i z zaciekawieniem przegląda album.

Człowiek 5. – Dążenia reformatorskie ożywiły się po 1772 roku, kiedy w I. rozbiorze Rosja, Prusy i Austria pozbawiły Rzeczpospolitą części jej terytoriów.

5. **MUZYKA – z filmu „Atlas chmur” – „Travel To Edinburgh”**

https://www.youtube.com/watch?v=WVCTD4jYIS0&list=PLdwvJ3Liv-b8u6j70zPyyJuf_wFuaW4cG&index=3

Na scenę wpada **CHOCHLIK**, który tańczy po całej scenie, kilka razy okrąży człowieka nr 5, w końcu zamasyżuje przekręca wskazówki zegara i zmienia datę w kalendarzu – zrywa pierwszą kartę. Teraz widnieje data: maj 1773 roku.

6. **MUZYKA – z filmu „Atlas chmur” – „Opening Title”**

https://www.youtube.com/watch?v=K8VpvnccEg&index=2&list=PLdwvJ3Liv-b8u6j70zPyyJuf_wFuaW4cG

Człowiek 5. – W 1773 roku utworzono Radę Nieustającą i Komisję Edukacji Narodowej. Jednak największym osiągnięciem ruchu reform był Sejm Wielki, który rozpoczął obrady w 1788 roku i w 1791 uchwalił pierwszą konstytucję w Europie – Konstytucję 3 Maja.

7. **MUZYKA – z filmu „Atlas chmur” – „Travel To Edinburgh”**

https://www.youtube.com/watch?v=WVCTD4jYIS0&list=PLdwvJ3Liv-b8u6j70zPyyJuf_wFuaW4cG&index=3

Na scenę wpada **CHOCHLIK**, który tańczy po całej scenie, przebiega nawet między rzędami publiczności, w końcu zamasyżuje przekręca wskazówki zegara i zmienia datę w kalendarzu – zrywa pierwszą kartę. Teraz widnieje data: maj 2017 roku.

8. **MUZYKA – Damien Rice – The Blower's Daughter**

<https://www.youtube.com/watch?v=5YXVMCHG-Nk>

UCZENNICA/ UCZEŃ – teraz już wiem coś więcej mogę sobie wyobrazić, jakie zmiany nastąpiły, w jak innej rzeczywistości dzisiaj żyjemy.

Muzyka głośno. Siada przy stoliku i pisze zadanie domowe – bardzo zamasyżuje, z rozmysłem, przekreśla, poprawia, gniew i wyrzuca kartki, pisze z zapalem. Gdy kończy, uśmiecha się sam do siebie. Wstaje z dumą i czyta swoją pracę (muzyka w tle).

9. **MUZYKA – Damien Rice – Unpalyed Piano**

<https://www.youtube.com/watch?v=NgQUBecM7OM>

Jest rok 1773. W końcu następują upragnione zmiany. Moja mama, która jest nauczycielką, tańczy z radości po domu i wykrzykuje, że w końcu jej marzenie się ziści, że nie będzie musiała patrzeć na tę niesprawiedliwość. Że nareszcie wiejskie dzieci także będą mogły się uczyć, że przed nimi otworzą się możliwości na spełnienie marzeń.

Faktycznie tak się dzieje. Moja przyjaciółka przybiegła do mnie wczoraj wieczorem ze łzami w oczach, że nie będzie musiała podzielać losu swoich rodziców. Że może nawet jak dorośnie, będzie w stanie im pomóc. Mówiła mi o swoich marzeniach, po policzkach lały się łzy, ale w oczach lśniły wielkie płomienie niepokornionej nadziei.

Kilka tygodni później do naszych rąk trafiły podręczniki i mieliśmy już namacalny dowód na to, że obiecana wolność staje się rzeczywistością. To najcenniejszy dar, jaki można człowiekowi dać.

„Przytula” kartkę do siebie i schodzi ze sceny.

10. **WYŚWIETLENIE „Hymnu Konstytucji 3 Maja” na rzutniku**

<https://www.youtube.com/watch?v=GyVfTPmtICY>

WSZYSTYCH AKTORZY SCHODZĄ ZE SCENY

WSPÓLNY UKŁON